

XI

İmgeleri kullanma eylemine ara vermeyi, kendimizin ve “rakibimizin” mecazi alışkanlıklarını zekice incelemeyi öğrenseydik ne kadar yeni bir zihinsel dünyaya adım atardık! Doğru ve verimli bazı düşüncelerin, özellikle hitap etmesini beklediğimiz kişiler tarafından neden bu kadar gönülsüzce kabul edildiğine hatta protesto edilerek reddedildiğine dair ne gibi keşifler yapmalıyız? Bu etkileri artık şeylerdeki veya insan doğasındaki “inatçılığa” atfediyoruz. Öyleyse, ilk “inatçılığın” bize böylesine çarpık bir ifade veren zihnimizden çok barbarca konuşmamızda olduğunu algılamalıyız. O zaman öyle bir çağ geldirdi ki, okurumuza imgelerimizi ciddiye almaması, içerimlerini uygulamaması ve onları geleneksel ifadenin rastlantısal aşırılıkları olarak görmesi için yalvarmak yerine, değerli oldukları veya bize sağlayabilecekleri için yürekten değerlendirmelerini teklif ederdik.

Bunu güvenle yapmaya gücümüz yeterdi çünkü o zaman bir kuyumcunun, cerrahın ya da elektrikçinin işinin en ince süreçleri için aletlerini seçerken yaptığı o titiz ayrımla, anlamımızı iletecek

olan imgeleri seçerdik. Analogilerimiz o zaman sadece “su tutmak”, gerçeğin kuyusundan gelen saf su, ile kalmaz aynı zamanda eleştirinin en sıcak ateşine karşı “dayanıklı” olurdu. Sadece tutarlı bir şekilde uygulanabilir olarak değil, aynı zamanda kârlı bir hizmet sunarak, zengin hasatlara işaret ederek, yeni sorgulama yöntemlerine ve yorumlama biçimlerine giden yolu göstererek her anlamda *çalışırlardı*. Ne kadar çok analiz edilirlerse, sonuçları ortaya çıktıkça o kadar çok anlatır ve iletirlerdi.

Gerçek ve imgenin nadiren tamamen örtüştüğü, en isabetli örneğin bir yerde yetersiz kaldığı ve “tüm zemini kaplamakta” başarısız olduğu doğrudur. Ama çoğu zaman hayatın en değerli ve hayati gerçeklerini iletme için mevcut tek yol olan dolaylı anlatım biçimi, tolere edilen bir kaos olarak kalmak yerine yavaş yavaş bir düzen dünyasına asimile edilecekse, hepimize karşılaştırmanın veya paralelliğin sınırlarını tanımamız gerektiği öğretilmelidir. Şüpheye düştüğümüzde, şu ya da bu çıkarımın gerçekten “bir benzetmeyi fazla ileri götürüp götürmediğini” ve aynı derecede uygun başka bir analoginin daha fazla “zorlama” yapıp bizi gerçeğe bir adım daha yaklaştırıp yaklaştırmadığını sormalıyız.